

1015**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 28 czerwca 2002 r.

w sprawie przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Na podstawie art. 136b ust. 6 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. Nr 78, poz. 462, z 1991 r. Nr 94, poz. 422, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1993 r. Nr 12, poz. 52, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163 i Nr 104, poz. 515, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 124, poz. 583, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2001 r. Nr 45, poz. 498, Nr 106, poz. 1149 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 89, poz. 804) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa tryb przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”, przesłanki wymierzania kar, ich wykonywanie, tryb odwoływania się od kar, a także właściwość przełożonych w sprawach dyscyplinarnych.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) obwiniony — funkcjonariusza, przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne,
- 2) pokrzywdzony — osobę, która odniosła dolegliwość wskutek skierowanego bezpośrednio przeciwko niej zachowania funkcjonariusza naruszającego zasady etyki zawodowej,
- 3) władza dyscyplinarna — prawo do wszczynania postępowań dyscyplinarnych i rozstrzygania spraw dyscyplinarnych,
- 4) zakończenie postępowania dyscyplinarnego — wydanie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego bądź postanowienia o umorzeniu postępowania.

Rozdział 2**Władza dyscyplinarna**

§ 3. 1. Władzę dyscyplinarną w Straży Granicznej posiadają:

- 1) Komendant Główny Straży Granicznej,
- 2) komendant oddziału Straży Granicznej,
- 3) komendant ośrodka szkolenia Straży Granicznej,
- 4) kierownik jednostki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej,
- 5) Komendant Granicznej Placówki Kontrolnej Straży Granicznej Warszawa-Okęcie

— zwani dalej „przełożonymi właściwymi w sprawach dyscyplinarnych”.

2. Komendant Główny Straży Granicznej posiada władzę dyscyplinarną wobec wszystkich funkcjonariuszy.

3. Przełożeni właściwi w sprawach dyscyplinarnych posiadają władzę dyscyplinarną wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w podległych im jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej, z zastrzeżeniem ust. 5.

4. Komendant Główny Straży Granicznej może, do dnia wydania postanowienia o zamknięciu postępowania dyscyplinarnego wszczętego przez innego przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, jeżeli uzna to za uzasadnione okolicznościami sprawy:

- 1) przejąć prowadzenie postępowania albo
- 2) przekazać prowadzenie postępowania innemu funkcjonariuszowi uprawnionemu do wymierzania kar dyscyplinarnych, o którym mowa w art. 136b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, zwanej dalej „ustawą”.

5. Funkcjonariusz, któremu przekazano prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, posiada, wyłącznie w zakresie przekazanej sprawy, władzę dyscyplinarną wobec funkcjonariusza, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie dyscyplinarne.

§ 4. 1. Funkcjonariusz, któremu powierzono pełnienie obowiązków na danym stanowisku służbowym, posiada władzę dyscyplinarną przysługującą funkcjonariuszowi powołanemu lub mianowanemu na to stanowisko.

2. Funkcjonariusz, który w zastępstwie pełni obowiązki na danym stanowisku służbowym, posiada władzę dyscyplinarną przysługującą osobie zastępowanej.

§ 5. 1. Funkcjonariusz oddelegowany do czasowego pełnienia służby lub któremu powierzono pełnienie obowiązków służbowych w innej jednostce organizacyjnej Straży Granicznej albo którego skierowano na przeszkolenie lub naukę podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych w miejscu czasowego oddelegowania, powierzenia obowiązków, nauki lub szkolenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Karę ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku, wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby oraz wydalenia ze służby wymierza lub występuje z wnioskiem o ich wymierzenie przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych w miejscu stałego pełnienia służby przez funkcjonariusza.

3. Funkcjonariusz przeniesiony w toku postępowania dyscyplinarnego do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Straży Granicznej, z dniem przeniesienia, podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych w nowym miejscu pełnienia służby.

4. Funkcjonariusz pozostający w dyspozycji podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego, w którego dyspozycji pozostaje.

5. Funkcjonariusz przebywający na urlopie lub oddelegowany do pracy poza Strażą Graniczną podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, któremu podlegał przed udzieleniem mu urlopu lub oddelegowaniem.

§ 6. Spory o właściwość w sprawach dyscyplinarnych rozstrzyga Komendant Główny Straży Granicznej.

§ 7. Przełożeni właściwi w sprawach dyscyplinarnych mogą wymierzać kary dyscyplinarne w następującym zakresie:

- 1) Komendant Główny Straży Granicznej kary: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku, wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia chorążego, podoficerskiego lub starszego szeregowego, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby, wydalenia ze służby oraz zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania,
- 2) komendant oddziału Straży Granicznej i komendant ośrodka szkolenia Straży Granicznej kary: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku, obniżenia stopnia podoficerskiego i stopnia starszego szeregowego, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby, zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania oraz wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, z wyjątkiem przypadków, w których wykonanie tych kar wymaga odwołania przez Komendanta Głównego Straży Granicznej ukaranego funkcjonariusza z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego,
- 3) kierownik jednostki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej i Komendant Granicznej Placówki Kontrolnej Straży Granicznej Warszawa-Okęcie kary: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku oraz ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby.

Rozdział 3

Postępowanie dyscyplinarne

§ 8. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się niezwłocznie, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez funkcjonariusza czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną.

2. Celem postępowania dyscyplinarnego jest w szczególności:

- 1) ustalenie, czy czyn, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną, został popełniony i czy obwiniony jest jego sprawcą,
- 2) wszechstronne wyjaśnienie przyczyn i okoliczności popełnienia czynu, o którym mowa w pkt 1,
- 3) zebranie i utrwalenie dowodów w sprawie.

§ 9. Postępowanie dyscyplinarne jest postępowaniem dwuinstancyjnym.

§ 10. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych:

- 1) z urzędu,
- 2) na wniosek przełożonego funkcjonariusza,
- 3) na polecenie przełożonego, któremu podlega służbowo przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych.

2. Przełożony, o którym mowa w ust. 1, może wszcząć postępowanie dyscyplinarne także na wniosek sądu, prokuratora albo innego zainteresowanego organu, instytucji lub pokrzywdzonego.

§ 11. 1. Przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego można podjąć czynności wyjaśniające, jeżeli wiadomość o czynie, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną, budzi wątpliwości, w szczególności co do popełnienia tego czynu lub jego kwalifikacji prawnej albo co do osoby sprawcy.

2. O podjęciu czynności wyjaśniających wydaje się postanowienie.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych,
- 2) datę i miejsce wydania,
- 3) podstawę prawną,
- 4) datę otrzymania przez przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych informacji o czynie, o którym mowa w ust. 1,
- 5) określenie czynu stanowiącego przedmiot czynności wyjaśniających,
- 6) wskazanie funkcjonariusza wyznaczonego do prowadzenia czynności wyjaśniających,
- 7) podpis przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych i pieczęć jednostki organizacyjnej Straży Granicznej.

4. Czynności wyjaśniające należy ukończyć w terminie 30 dni od daty ich podjęcia.

5. Z przeprowadzonych czynności wyjaśniających sporządza się sprawozdanie.

§ 12. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, jeżeli:

- 1) czynności wyjaśniające nie potwierdziły popełnienia czynu, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną,
- 2) upłynęły terminy określone w art. 137 ustawy,
- 3) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu i tego samego funkcjonariusza zostało prawomocnie ukończone lub wszczęte wcześniej toczy się.

2. Postępowania dyscyplinarnego można nie wszczynać, jeżeli:

- 1) funkcjonariusz zgłosi pisemnie o niezwłocznym wystąpieniu ze służby,
- 2) okoliczności popełnionego czynu nie budzą wątpliwości, a naruszenie dyscypliny służbowej jest zniskomłe albo przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych uzna za wystarczające przeprowadzenie rozmowy dyscyplinującej.

3. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może wydać orzeczenie dyscyplinarne bez wszczynania postępowania dyscyplinarnego, jeżeli okoliczności popełnionego czynu i wina funkcjonariusza nie budzą wątpliwości oraz nie zachodzi potrzeba wymierzenia kary surowszej niż nagana z ostrzeżeniem, po uprzednim uzyskaniu pisemnej zgody funkcjonariusza na poddanie się karze dyscyplinarnej bez prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, orzeczenie dyscyplinarne wydaje się po wysłuchaniu funkcjonariusza i złożeniu przez niego wyjaśnienia na piśmie oraz wyrażeniu zgody na poddanie się karze dyscyplinarnej bez prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

5. Rozmowa dyscyplinująca, o której mowa w ust. 2 pkt 2, polega na wytknięciu funkcjonariuszowi niewłaściwego postępowania oraz uprzedzeniu go o możliwości zastosowania innych środków dyscyplinujących, a także wszczęcia postępowania i wymierzenia kary dyscyplinarnej, w przypadku kolejnego naruszenia dyscypliny służbowej. Z rozmowy dyscyplinującej sporządza się notatkę, którą przechowuje się w aktach osobowych funkcjonariusza przez okres 3 miesięcy od daty jej sporządzenia.

§ 13. 1. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego następuje w formie postanowienia, którego odpis niezwłocznie doręcza się obwinionemu. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego doręcza się także sądowi, prokuratorowi, organowi, instytucji lub pokrzywdzonemu, o których mowa w § 10 ust. 2, jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte na ich wniosek.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych,
- 2) datę i miejsce wydania,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,

- 4) podstawę prawną,
- 5) datę otrzymania przez przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych informacji uzasadniającej podejrzenie popełnienia przez funkcjonariusza czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną,
- 6) określenie czynu zarzucanego obwinionemu, wraz z jego kwalifikacją prawną,
- 7) wyznaczenie prowadzącego postępowanie albo członków komisji do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego ze wskazaniem przewodniczącego, z podaniem stopnia, imienia, nazwiska i stanowiska służbowego prowadzącego postępowanie lub członków komisji,
- 8) podpis przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych i pieczęć jednostki organizacyjnej Straży Granicznej.

3. Jeżeli w toku postępowania dyscyplinarnego okaże się, że obwinionemu należy zarzucić ponadto czyn nieobjęty postanowieniem o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego albo czyn w zmienionej w istotny sposób postaci, wydaje się nowe postanowienie. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. Postępowanie dyscyplinarne prowadzi przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych lub wyznaczony przez niego funkcjonariusz.

2. Do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego wyznacza się funkcjonariusza w stopniu nie niższym od stopnia posiadanego przez obwinionego albo zajmującego co najmniej równorzędne z nim stanowisko służbowe.

3. Funkcjonariusza wyłącza się z udziału w postępowaniu dyscyplinarnym, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio,
- 2) jest małżonkiem obwinionego, jego obrońcy lub pokrzywdzonego albo pozostaje we wspólnym pożyciu z jedną z tych osób,
- 3) jest krewnym lub powinowatym obwinionego lub pokrzywdzonego w linii prostej, a w linii bocznej aż do stopnia pomiędzy dziećmi rodzeństwa osób wymienionych w pkt 2, albo jest związany z jedną z tych osób węzłem przysposobienia, opieki lub kurateli,
- 4) był świadkiem zdarzenia lub w tej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka,
- 5) między nim a obwinionym lub pokrzywdzonym zachodzi stosunek osobisty mogący wywołać wątpliwości co do bezstronności prowadzącego postępowanie,
- 6) jest podwładnym obwinionego, jego obrońcy lub pokrzywdzonego.

4. Prowadzącego postępowanie można wyłączyć z udziału w postępowaniu dyscyplinarnym również w przypadku, gdy zaistnieją przesłanki uniemożliwiające mu prowadzenie tego postępowania.

5. Prowadzący postępowanie bada z urzędu, czy nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego wyłączenie z udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

6. Prowadzący postępowanie zawiadamia pisemnie przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 3 i 4.

7. O wyłączeniu prowadzącego postępowanie rozstrzyga przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych w drodze postanowienia. Do czasu wydania postanowienia prowadzący postępowanie podejmuje czynności niecierpiące zwłoki.

8. Przepisy ust. 1—7 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia czynności wyjaśniających.

9. Obwiniony i pokrzywdzony mogą złożyć do przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych wnioski o wyłączenie prowadzącego postępowanie dyscyplinarne z przyczyn, o których mowa w ust. 3.

10. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne prowadzi przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych, wnioski, o którym mowa w ust. 9, składa się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, z zastrzeżeniem ust. 11.

11. W przypadku gdy prowadzącym postępowanie dyscyplinarne jest Komendant Główny Straży Granicznej, wnioski, o którym mowa w ust. 9, składa się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 15. 1. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może, ze względu na wagę i zawiłość sprawy, powołać spośród funkcjonariuszy komisję do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego, określając jej skład i wyznaczając przewodniczącego kierującego jednoosobowo pracami komisji.

2. Do prowadzenia postępowania przez komisję, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące prowadzenia postępowania przez wyznaczonego funkcjonariusza. Postanowienia wydawane w toku postępowania przez prowadzącego postępowanie wydaje wyłącznie przewodniczący komisji.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia czynności wyjaśniających.

§ 16. 1. Prowadzący postępowanie zbiera dowody i podejmuje czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy, a w szczególności: przesłuchuje obwinionego, świadków i pokrzywdzonego, zleca lub występuje do przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych o zlecenie przeprowadzenia odpowiednich badań i ekspertyz oraz zasięga niezbędnych opinii.

2. O przeprowadzeniu czynności poza miejscowością, w której toczy się postępowanie, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może zwrócić się do kierownika jednostki organizacyjnej Straży Granicznej właściwego dla miejsca, w którym czynność ta ma być dokonana.

3. Z przesłuchania obwinionego, pokrzywdzonego, świadków i biegłych sporządza się protokoły. Protokół sporządza prowadzący postępowanie dyscyplinarne lub funkcjonariusz wyznaczony do protokołowania, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2, funkcjonariusz wyznaczony do przeprowadzenia przesłuchania.

4. Przed przesłuchaniem prowadzący postępowanie, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2, funkcjonariusz przeprowadzający przesłuchanie, uprzedza świadka, biegłego i pokrzywdzonego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.

5. Materiały przekazane przez sąd, prokuratora, organ, instytucję lub pokrzywdzonego włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.

6. Prowadzący postępowanie wydaje postanowienie, jeżeli ich wydanie nie jest zastrzeżone do kompetencji przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych.

§ 17. 1. W toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony ma prawo do:

- 1) odmowy składania wyjaśnień,
- 2) zgłaszania wniosków dowodowych,
- 3) przeglądania akt postępowania dyscyplinarnego oraz sporządzania z nich notatek,
- 4) wnoszenia zażaleń na postanowienia, o których mowa w § 21 ust. 5, § 22 ust. 2, § 24 ust. 4 i § 39 ust. 5.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2—4, przysługują również obrońcy obwinionego.

3. Zażalenie na postanowienie wnosi się za pośrednictwem prowadzącego postępowanie dyscyplinarne do przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, a gdy postanowienie wydał ten przełożony — do Komendanta Głównego Straży Granicznej. Jeżeli postanowienie wydał Komendant Główny Straży Granicznej, zażalenie wnosi się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

4. Zażalenie na postanowienie wnosi się w terminie 3 dni od dnia doręczenia postanowienia, z zastrzeżeniem § 24 ust. 4.

§ 18. 1. Wnioski dowodowe zgłasza się na piśmie prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne, ze wskazaniem okoliczności, które mają być udowodnione.

2. Wniosek dowodowy oddala się, jeżeli:

- 1) przeprowadzenie dowodu jest niedopuszczalne,
- 2) okoliczność, która ma zostać udowodniona, jest już udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy,
- 3) okoliczności nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy lub dowodu nie da się przeprowadzić.

3. Oddalenie wniosku następuje w formie postanowienia.

§ 19. Postanowienie wydane w toku postępowania doręcza się niezwłocznie obwinionemu i jego obrońcy.

Postanowienie doręcza się również pokrzywdzonemu, w przypadkach, o których mowa w § 13 ust. 1 i 3, § 21 ust. 5 i § 24 ust. 4.

§ 20. 1. Postępowanie dyscyplinarne powinno być zamknięte w terminie 30 dni od daty wszczęcia postępowania.

2. W uzasadnionych przypadkach przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może, w drodze postanowienia, przedłużyć termin prowadzenia postępowania dyscyplinarnego na czas oznaczony.

§ 21. 1. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego, postępowania w sprawach o wykroczenia lub postępowania w sprawach o przestępstwo albo wykroczenie skarbowe, jeżeli wydanie orzeczenia dyscyplinarnego zależy od wyniku tych postępowań.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy naruszenie dyscypliny służbowej popełnione przez funkcjonariusza jest oczywiste i pozostawienie funkcjonariusza w służbie godzi w jej interes.

3. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może zawiesić postępowanie dyscyplinarne, gdy zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania.

4. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych zawiesza postępowanie dyscyplinarne z dniem przeniesienia obwinionego do innej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej i przekazuje materiały postępowania dyscyplinarnego przełożonemu właściwemu w sprawach dyscyplinarnych w nowym miejscu służby obwinionego.

5. Na postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego obwinionemu i pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie, z wyjątkiem postanowienia, o którym mowa w ust. 4.

6. Zawieszenie postępowania wstrzymuje bieg terminów.

7. Po ustaniu przyczyn uzasadniających zawieszenie postępowania dyscyplinarnego przełożony, o którym mowa w ust. 1, wydaje postanowienie o podjęciu zawieszono postępowania.

8. Postanowienie o podjęciu zawieszono postępowania dyscyplinarnego w sprawie obwinionego przeniesionego do innej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej wydaje się niezwłocznie po otrzymaniu materiałów postępowania dyscyplinarnego wszczętego w poprzednim miejscu służby obwinionego.

§ 22. 1. Jeżeli prowadzący postępowanie uzna, że zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności sprawy, zaznajamia obwinionego i jego obrońcę z aktami postępowania dyscyplinarnego oraz poucza go o prawie przejrzania akt i zgłoszenia wniosku o uzupełnienie postępowania dyscyplinarnego w terminie 3 dni. Przepis § 18 stosuje się odpowiednio.

2. Wniosek o uzupełnienie postępowania dyscyplinarnego rozpatruje prowadzący postępowanie. Na postanowienie o odmowie uzupełnienia akt postępowania dyscyplinarnego obwinionemu przysługuje zażalenie.

3. Z czynności zaznajomienia obwinionego i jego obrońcy z aktami postępowania dyscyplinarnego sporządza się protokół.

4. Odmowa obwinionego zapoznania się z aktami postępowania lub złożenia podpisu stwierdzającego tę okoliczność nie wstrzymuje postępowania. Prowadzący postępowanie dokonuje wzmianki o odmowie w aktach postępowania.

5. W przypadku korzystania w postępowaniu dyscyplinarnym z materiałów prowadzonego równocześnie postępowania przygotowawczego, zapoznanie obwinionego i jego obrońcy z tymi materiałami następuje po uzyskaniu zgody prokuratora nadzorującego lub prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Obwinionego i jego obrońcę należy zapoznać z odmowną decyzją prokuratora.

§ 23. 1. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania dyscyplinarnego, prowadzący postępowanie wydaje postanowienie o zamknięciu postępowania i sporządza, w terminie 3 dni, sprawozdanie z przeprowadzonego postępowania oraz przekazuje akta postępowania dyscyplinarnego przełożonemu właściwemu w sprawach dyscyplinarnych.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe prowadzącego postępowanie dyscyplinarne lub funkcjonariuszy powołanych w skład komisji przeprowadzającej postępowanie,
- 2) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) określenie czynu zarzucanego obwinionemu, ze wskazaniem kwalifikacji prawnej,
- 5) opis ustalonego stanu faktycznego,
- 6) wnioski dotyczące orzeczenia dyscyplinarnego lub umorzenia postępowania dyscyplinarnego, z uzasadnieniem i wskazaniem okoliczności łagodzących lub obciążających.

§ 24. 1. Postępowanie dyscyplinarne umarza się, jeżeli:

- 1) nastąpiło przedawnienie wymierzenia kary dyscyplinarnej,
- 2) postępowanie dyscyplinarne wszczęto po upływie terminu, o którym mowa w art. 137 ust. 1 ustawy,
- 3) ustalono, że czyn przypisany obwinionemu nie wypełnia znamion czynu, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną,
- 4) obwiniony zmarł,

- 5) obwiniony przestał podlegać orzecznictwu dyscyplinarnemu,
- 6) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu zarzuconego obwinionemu zostało prawomocnie zakończone lub wszczęte wcześniej toczy się.

2. Postępowanie dyscyplinarne można umorzyć w razie:

- 1) długotrwałej choroby obwinionego,
- 2) pisemnego zgłoszenia przez obwinionego niezwłocznego wystąpienia ze służby, jeżeli postępowanie dotyczy czynu, za który funkcjonariusz ponosi wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną,
- 3) wycofania wniosku, o którym mowa w § 10 ust. 2.

3. Postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego wydaje przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych.

4. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 3, obwinionemu i pokrzywdzonemu służy zażalenie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

5. Postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych,
- 2) datę i miejsce wydania,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) określenie czynu zarzucanego obwinionemu, ze wskazaniem kwalifikacji prawnej,
- 5) uzasadnienie faktyczne i prawne,
- 6) pouczenie o prawie wniesienia zażalenia,
- 7) podpis przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych i pieczęć jednostki organizacyjnej Straży Granicznej.

Rozdział 4

Wymierzanie kar dyscyplinarnych

§ 25. 1. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych orzeka:

- 1) o uniewinnieniu, jeżeli przeprowadzone postępowanie nie potwierdziło zarzutów stawianych obwinionemu lub przeprowadzone postępowanie karne, postępowanie w sprawie o wykroczenie lub postępowanie w sprawie o przestępstwo albo wykroczenie skarbowe zostało zakończone orzeczeniem o uniewinnieniu, a czyn nie stanowi naruszenia dyscypliny służbowej, albo
- 2) o uznaniu obwinionego winnym popełnienia czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną, i o wymierzeniu kary dyscyplinarnej, albo
- 3) o uznaniu obwinionego winnym popełnienia czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną, i o odstąpieniu od wymierzenia kary.

2. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się nie później niż w ciągu 14 dni od dnia zamknięcia postępowania, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku, o którym mowa w § 27 ust. 1, orzeczenie dyscyplinarne wydaje się nie później niż w ciągu 14 dni od dnia otrzymania akt przez Komendanta Głównego Straży Granicznej.

§ 26. Jeżeli przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych uzna, że przekazane mu akta postępowania dyscyplinarnego zawierają istotne uchybienia prawne lub braki w zakresie dowodowym, w terminie 7 dni od dnia przekazania mu akt wydaje postępowanie o uchyleniu postanowienia o zamknięciu postępowania i zwraca sprawę prowadzącemu postępowanie w celu usunięcia stwierdzonych uchybień bądź uzupełnienia braków w zakresie dowodowym.

§ 27. 1. Jeżeli przełożony, o którym mowa w § 7 pkt 2 i 3, uzna, że należy wymierzyć karę, do której wymierzenia nie jest uprawniony, akta postępowania dyscyplinarnego przesyła niezwłocznie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej z wnioskiem o wymierzenie określonej kary. Wniosek nie wiąże Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Jeżeli akta sprawy przekazanej w przypadku, o którym mowa w ust. 1, zawierają istotne uchybienia prawne lub braki w zakresie dowodowym, Komendant Główny Straży Granicznej zwraca je wnioskującemu o ukaranie w terminie 7 dni od daty ich otrzymania w celu usunięcia uchybień bądź uzupełnienia braków w zakresie dowodowym.

3. Zwrot akt, o którym mowa w ust. 2, następuje w formie postanowienia. Postanowienie powinno wskazywać, w jakim kierunku ma nastąpić uzupełnienie postępowania dyscyplinarnego.

§ 28. 1. Wymierzona kara dyscyplinarna powinna być współmierna do czynu popełnionego przez obwinionego.

2. Przy wymierzaniu kary dyscyplinarnej uwzględnia się w szczególności rodzaj i wagę czynu, jego skutki i okoliczności popełnienia, pobudki działania obwinionego, stopień winy, następstwa ujemne dla służby, dotychczasowe wyniki w służbie, opinię służbową, okres pozostawania w służbie oraz zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu zarzuconego mu czynu, a także inne okoliczności, zarówno łagodzące, jak i obciążające, istotne w sprawie.

3. Na zaostrenie wymiaru kary ma wpływ w szczególności popełnienie czynu przez funkcjonariusza:

- 1) będącego w stanie po użyciu alkoholu lub środka odurzającego,
- 2) w czasie odbywania uprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, jak również w czasie próby określonej w orzeczeniu o warunkowym zawieszeniu wykonania kary lub warunkowym umorzeniu postępowania karnego,
- 3) w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

§ 29. 1. Orzeczenie dyscyplinarne zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, który wydaje orzeczenie,
- 2) datę i miejsce wydania,
- 3) stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) określenie czynu zarzuconego obwinionemu, wraz z jego kwalifikacją prawną,
- 5) rozstrzygnięcie w sprawie,
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne,
- 7) pouczenie o prawie do wniesienia odwołania,
- 8) podpis przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych i pieczęć jednostki organizacyjnej Straży Granicznej.

2. Uzasadnienie faktyczne orzeczenia dyscyplinarnego powinno zawierać w szczególności: wskazanie faktów, które uznano za udowodnione, dowodów, na których się oparto, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej. W uzasadnieniu prawnym należy wyjaśnić podstawy prawne orzeczenia z przytoczeniem przepisów prawa. W uzasadnieniu należy ponadto przytoczyć okoliczności, które wpłynęły na wymiar kary lub na odstąpienie od wymierzenia kary.

3. Orzeczenie dyscyplinarne doręcza się niezwłocznie obwinionemu oraz jego obrońcy.

4. W przypadku gdy w uzasadnieniu orzeczenia dyscyplinarnego zostały zawarte wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową, obwinionemu i jego obrońcy doręcza się orzeczenie bez uzasadnienia, z zawiadomieniem, że uzasadnienie zostało sporządzone.

5. Obwiniony i jego obrońca mają prawo zapoznać się z uzasadnieniem, o którym mowa w ust. 4. Przed udostępnieniem uzasadnienia przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych lub upoważniony przez niego funkcjonariusz poucza o obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych zawartych w uzasadnieniu i uprzedza o skutkach niedopełnienia tego obowiązku.

6. Fakt przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 5, obwiniony i jego obrońca potwierdzają własnoręcznym podpisem.

Rozdział 5

Postępowanie odwoławcze

§ 30. 1. Obwiniony może wnieść na piśmie odwołanie od orzeczenia dyscyplinarnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia, za pośrednictwem przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych do organów, o których mowa w art. 136b ust. 3 i 4 ustawy.

2. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie orzeczenia dyscyplinarnego.

3. Orzeczenie dyscyplinarne, od którego nie wniesiono odwołania, staje się po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, prawomocne i podlega wykonaniu.

§ 31. 1. Przełożony, który wydał orzeczenie dyscyplinarne, przesyła odwołanie w terminie 7 dni organowi drugiej instancji, załączając akta osobowe i akta postępowania dyscyplinarnego.

2. Jeżeli przełożony, który wydał orzeczenie dyscyplinarne, uzna, że odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, może wydać nowe orzeczenie, w którym uchylili lub zmieni zaskarżone orzeczenie.

3. Od nowego orzeczenia dyscyplinarnego obwinionemu przysługuje odwołanie. Przepis § 30 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 32. W postępowaniu odwoławczym rozpoznanie sprawy następuje na podstawie materiału dowodowego zebranego w postępowaniu zakończonym zaskarżonym orzeczeniem.

§ 33. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych albo Komendant Główny Straży Granicznej, po rozpatrzeniu odwołania, wydaje orzeczenie dyscyplinarne o:

- 1) utrzymaniu w mocy orzeczenia wydanego w pierwszej instancji,
- 2) uchyleniu w całości lub w części orzeczenia wydanego w pierwszej instancji i w tym zakresie umorzeniu postępowania, uniewinnieniu obwinionego lub wymierzeniu innej kary albo
- 3) uchyleniu orzeczenia wydanego w pierwszej instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia, ze wskazaniem stwierdzonych uchybień.

2. W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczona w zaskarżonym orzeczeniu dyscyplinarnym, chyba że wymierzona kara rażąco narusza prawo lub interes służby.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, można w dalszym postępowaniu orzec karę surowszą niż orzeczona w uchylonym orzeczeniu dyscyplinarnym.

4. Orzeczenie dyscyplinarne, o którym mowa w ust. 1, powinno być wydane w ciągu 14 dni od dnia otrzymania odwołania i akt, o których mowa w § 31 ust. 1. Orzeczenie takie jest ostateczne.

5. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie organu wydającego decyzję,
- 2) datę i miejsce wydania,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) wskazanie orzeczenia dyscyplinarnego, od którego złożone zostało odwołanie,
- 5) rozstrzygnięcie w sprawie,
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne,
- 7) pouczenie o prawie wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego,

- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska osoby upoważnionej do wydania orzeczenia.

Rozdział 6

Wykonanie i zatarcie kar dyscyplinarnych

§ 34. Po uprawomocnieniu się orzeczenia dyscyplinarnego przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych zarządza wykonanie orzeczonej kary.

§ 35. 1. Orzeczenie dyscyplinarne włącza się do akt osobowych funkcjonariusza.

2. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może orzeczenie dyscyplinarne podać do wiadomości wszystkim lub niektórym funkcjonariuszom podległej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, mając na uwadze względy wychowawcze lub prewencyjne wydanego orzeczenia.

3. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte na wniosek pokrzywdzonego, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych informuje pokrzywdzonego o wydanym orzeczeniu dyscyplinarnym.

§ 36. Wykonanie kary dyscyplinarnej polega na:

- 1) przeprowadzeniu rozmowy i wytknięciu niewłaściwego postępowania — w przypadku wymierzenia kar upomnienia, nagany lub surowej nagany,
- 2) przeprowadzeniu rozmowy, wytknięciu niewłaściwego postępowania i uprzedzeniu ukaranego o możliwości wymierzenia kary przeniesienia na niższe stanowisko służbowe lub kary surowszej, jeżeli ponownie dopuści się czynu rodzącego odpowiedzialność dyscyplinarną — w przypadku wymierzenia kary nagany z ostrzeżeniem lub kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku,
- 3) przeniesieniu na niższe stanowisko służbowe — w przypadku kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, zgodnie ze wskazaniami zawartymi w uzasadnieniu orzeczenia,
- 4) orzeczeniu o utracie stopnia lub wystąpieniu do właściwego organu z wnioskiem o obniżenie stopnia — w przypadku wymierzenia kary obniżenia stopnia,
- 5) przeprowadzeniu rozmowy, wytknięciu niewłaściwego postępowania i ostrzeżeniu, że za ponowne popełnienie czynu rodzącego odpowiedzialność dyscyplinarną ukarany może być wydalony ze służby — w przypadku wymierzenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby,
- 6) zwolnieniu funkcjonariusza ze służby — w przypadku wymierzenia kary wydalania ze służby,
- 7) zakazaniu ukaranemu opuszczania miejsca zakwaterowania w czasie wolnym od zajęć przez czas trwania kary oraz nałożeniu obowiązku meldowania się, nie częściej niż trzykrotnie w ciągu dnia, na wezwanie dyżurnego lub innego wyznaczonego funkcjonariusza — w przypadku wymierzenia kary zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania.

§ 37. 1. Decyzję o zatarcu kary dyscyplinarnej w przypadku, o którym mowa w art. 137a ust. 3 ustawy, wydaje przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych.

2. Decyzję o zatarcu kary dyscyplinarnej doręcza się funkcjonariuszowi.

Rozdział 7

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego

§ 38. 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli:

- 1) dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności, okazały się fałszywe,
- 2) zostały ujawnione istotne dla sprawy nowe fakty lub dowody, które nie były znane w toku postępowania dyscyplinarnego,
- 3) orzeczenie dyscyplinarne wydano z naruszeniem obowiązujących przepisów, jeżeli mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia,
- 4) orzeczenie dyscyplinarne zostało wydane na podstawie innej decyzji lub orzeczenia, które zostało następnie uchylone lub zmienione.

2. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść ukaranego nie może nastąpić po ustaniu karalności czynu.

3. Nie wznowia się postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia minęło 10 lat.

§ 39. 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego następuje z urzędu lub na wniosek ukaranego.

2. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego na korzyść może złożyć, w razie śmierci ukaranego, jego krewny w linii prostej, przysposabiający lub przysposobiony, rodzeństwo oraz małżonek.

3. W sprawach o wznowienie postępowania właściwy jest przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych lub minister właściwy do spraw wewnętrznych, który wydał orzeczenie dyscyplinarne kończące postępowanie.

4. Wznowienie lub odmowa wznowienia postępowania następuje w drodze postanowienia. Postanowienie doręcza się ukaranemu, obrońcy lub osobie, o której mowa w ust. 2.

5. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 4, wydane przez:

- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej, Komendanta Granicznej Placówki Kontrolnej Straży Granicznej Warszawa-Okęcie oraz kierownika jednostki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej przysługuje zażalenie do Komendanta Głównego Straży Granicznej,

2) Komendanta Głównego Straży Granicznej przysuguje zażalenie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych

— w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia ukaranemu lub osobie, o której mowa w ust. 2.

§ 40. 1. Postanowienie o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego stanowi podstawę do przeprowadzenia postępowania co do przyczyn wznowienia oraz co do rozstrzygnięcia istoty sprawy.

2. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w ust. 1, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych lub minister właściwy do spraw wewnętrznych wydaje orzeczenie dyscyplinarne, w którym:

- 1) odmawia uchylenia dotychczasowego orzeczenia dyscyplinarnego,
- 2) uchyla dotychczasowe orzeczenie dyscyplinarne i wydaje nowe orzeczenie dyscyplinarne rozstrzygające o istocie sprawy.

3. Orzeczenie kary surowszej od dotychczasowej jest możliwe tylko wtedy, gdy wznowienie postępowania nastąpiło z urzędu, nie nastąpiło przedawnienie karalności dyscyplinarnej za dany czyn i orzeczona dotychczas kara jest rażąco niewspółmierna do popełnionego czynu.

4. Jeżeli w następstwie wznowienia postępowania wymierzono karę łagodniejszą, ulegają uchyleniu skutki wymierzonej poprzednio kary surowszej, a w razie wymierzenia kary surowszej, jej skutki liczy się od dnia wymierzenia tej kary.

5. Karę dyscyplinarną wykonaną zalicza się na poczet kary orzeczonej w trybie, o którym mowa w ust. 4.

6. Termin do zatarcia kary zmienionej w następstwie wznowienia postępowania liczy się od dnia wydania orzeczenia dyscyplinarnego o ukaraniu pierwszą karą.

7. Od orzeczenia dyscyplinarnego, o którym mowa w ust. 2, przysuguje odwołanie. Przepisy o postępowaniu odwoławczym stosuje się odpowiednio.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 41. Rozporządzenie stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych w dniu jego wejścia w życie.

§ 42. W sprawach nieuregulowanych rozporządzeniem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 43. Przepisy rozporządzenia stosuje się od dnia 16 czerwca 2002 r.

§ 44. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

K. Janik